

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Europejski Zielony Ład - wyzwania na rzecz ochrony gleb

Warszawa, 11 grudnia 2020 r.

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów *w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640) – dalej EZŁ*

EZŁ to plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki Unii Europejskiej.

Dokument ten stawia wiele wyzwań związanych z klimatem i środowiskiem we wszystkich obszarach polityki oraz gospodarki.

Jednym z głównych filarów EZŁ jest ambicja "zero zanieczyszczeń", a Komisja Europejska w EZŁ wskazała, iż wszystkie działania i polityki UE będą musiały przyczyniać się do realizacji m.in. tego celu.

EZŁ przedstawia planowane kierunki działań UE w najbliższych latach, nie powoduje bezpośrednio skutków ekonomicznych ani społecznych, a także bezpośrednio nie powoduje konieczności wprowadzenia zmian w krajowej legislacji.

Szczegółowe działania będą wynikały z przyszłych inicjatyw, w tym prac legislacyjnych, które zostaną opracowane w związku z realizacją założeń EZŁ. Szczegółowy wykaz inicjatyw oraz orientacyjny harmonogram ich realizacji zamieszczony jest w załączniku do COM(2019)640.

EZŁ - cd

W EZŁ, jak i jego załączniku, w zakresie ochrony gleb, wskazano **”Komisja w 2021 r. przyjmie plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby.”**.

W 2020 r. KE opublikowała **Unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia** (COM(2020)380), której częścią ma być nowa strategia UE na rzecz ochrony gleb. Obecna *Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby* (COM(2006)231) zostanie zaktualizowana, tak aby włączyć do niej kwestie degradacji gleby i ochrony zasobów ziemi (tzw. „neutralność degradacji gruntów”). Cele inicjatywy to:

- ochrona żyzności gleby
- ograniczenie erozji i uszczelniania gleby
- zwiększenie zawartości materii organicznej
- identyfikacja zanieczyszczonych terenów
- rekultywacja zdegradowanych gleb
- zdefiniowanie „dobrego stanu ekologicznego” gleb.

Do 3 grudnia 2020 r. była możliwość zgłaszania uwag/propozycji/ sugestii do konsultowanej przez KE mapy drogowej/planu działania (roadmap) inicjatywy glebowej <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12634-New-EU-Soil-Strategy-healthy-soil-for-a-healthy-life>.

Zgłoszone w ramach konsultacji informacje będą brane pod uwagę przez KE przy dalszym rozwoju i dopracowaniu inicjatywy.

Inicjatywa glebowa

W Polsce prace w zakresie inicjatywy glebowej koordynuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

MRiRW przekazując do MKiŚ wkład do stanowiska PL do mapy drogowej wskazało:

- Dobra jakość gleb warunkuje wysoką produkcję zdrowej i bezpiecznej żywności, która powinna być dostępna dla każdego obywatela kraju. Ponadto gleba pełni inne, istotne funkcje środowiskowe, stąd też jej ochrona jest ważnym elementem naszych działań.
- Zgodnie z przyjętym w Polsce w 2019 r. dokumentem pn. „Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej rolnictwa, obszarów wiejskich i rybactwa w Polsce”, który służył opracowaniu „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030”, materia organiczna gleb jest podstawowym wskaźnikiem jakości gleb, decydującym o ich właściwościach fizykochemicznych, takich jak zdolności sorpcyjne i buforowe oraz procesach biologicznych.
- Wysoka zawartość próchnicy w glebie stabilizuje jej strukturę, zmniejsza podatność na zagęszczenie, erozję oraz pozwala magazynować wodę w glebie. To ostatnie jest szczególnie istotne w obserwowanych w ostatnich latach coraz częstszych okresach niedoborów wody oraz w przypadku gleb piaszczystych (1/3 pokrywy glebowej gruntów ornych w Polsce).
- Nie bez znaczenia dla ochrony gleb jest również skala występowania zjawiska erozji gleb. Obszary zagrożone erozją gleb, wymagają stosowania specjalnych działań prewencyjnych i naprawczych.

Inicjatywa glebowa - cd

- Zapobieganie zakwaszeniu gleb. Utrzymanie właściwego odczynu gleby, poprzez zabieg wapnowania gleb, jest ważnym czynnikiem kształtującym jakość i bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego na tle specyficznych uwarunkowań glebowoklimatycznych.
- Istotnym elementem w ochronie gleb jest również zrównoważone zarządzanie składnikami odżywczymi, co wpływa na utrzymanie dobrej jakości ekosystemów (zarówno gleby, powietrza, jak i wody) oraz pozyskanie plonów na odpowiednim poziomie.
- Rola niektórych upraw dla poprawy jakości i tworzenia gleby, m.in. roślin z grupy strączkowych. Do najważniejszych cech tych roślin należy zdolność wiązania azotu atmosferycznego, co ma znaczenie dla poprawy stanu gleb. Rośliny strączkowe powinny być uprawiane z racji ujemnego i stale pogarszającego się bilansu materii organicznej w glebie. Rośliny te zmniejszają ryzyko punktowego zanieczyszczenia i zakwaszenia gleby.
- Dużą rolę mają prace naukowo badawcze, doradztwo, gospodarstwa demonstracyjne oraz transfer wiedzy z nauki do praktyki.
- Jednakże należy pamiętać, aby:
  - badania naukowe nakierowane były na identyfikowane potrzeby i wyzwania,
  - proponowane i podejmowane działania prowadzone były w sposób zrównoważony oraz były dostosowane do aktualnych wyzwań, potrzeb i warunków panujących w danym Państwie Członkowskim.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Dziękuję za uwagę

